

Riksrevisjonens undersøkelse av oppfølging av ungdom utenfor opplæring og arbeid

BAKGRUNN OG MÅL FOR UNDERSØKELSEN

Stortinget legger til grunn at fullført og bestått videregående opplæring gir den beste plattformen for arbeidsliv og videre utdanning. Unge som blir stående utenfor opplæring og arbeid over tid, har økt risiko for varig utestenging fra arbeidslivet. De bruker dessuten trygde- og stønadsordninger i større grad enn andre. Andelen ungdommer som gjennomfører og består videregående opplæring innen fem år, har siden Reform 94 ligget på mellom 67 og 71 prosent.

Målet med undersøkelsen har vært å vurdere om ungdom som har avbrutt videregående opplæring, får god oppfølging fra oppfølgingstjenesten og NAV-kontorene med sikte på videre opplæring eller arbeid. Undersøkelsen har hovedvekt på årene 2011–2015.

Funn og anbefalinger

Det er stor variasjon i kvaliteten på oppfølgingen av ungdom som har avbrutt videregående opplæring

- Riksrevisjonens gjennomgang av et utvalg på 60 ungdommer viser at kun en tredel av disse i stor grad fikk tett og god oppfølging av oppfølgingstjenesten.
- Rundt 60 prosent av ungdommene i oppfølgingstjenestens målgruppe deltok ikke i tiltak.
- Det tok mer enn tre måneder før oppfølgingstjenesten fikk oversikt over en femtedel av ungdommene.
- Det er stor variasjon i kvaliteten på NAV-kontorenes oppfølging, men innsatsen ser ut til å ha blitt styrket gjennom opprettelsen av ungdomsteam.

Et fåtall av ungdommene er i tiltak som inkluderer læreplanmål

- I skoleåret 2014–2015 deltok kun 5 prosent av ungdommene i tiltak som kombinerte arbeidspraksis og læreplanmål. En tredel av ungdommene deltok i NAV-tiltak. Disse inkluderer i liten grad læreplanmål.

Samarbeidet mellom ulike aktører om en helhetlig oppfølging av ungdommene fungerer ikke godt nok

- For to-tredeler av ungdommene var den helhetlige oppfølgingen mangelfull.
- Undersøkelsen viser at det ofte er uklart hvem som skal ta koordineringsansvaret når flere aktører er involvert. Den viser samtidig at utfordringer knyttet til taushetsplikt kan være et hinder for samarbeid. Selv om samtykkeerklæringer kan bidra til å løse dette, innhentes det i liten grad.

Riksrevisjonen anbefaler

- at Kunnskapsdepartementet iverksetter ytterligere tiltak for å styrke systematikken i fylkeskommunenes arbeid med ungdom som har avbrutt videregående opplæring
- at Kunnskapsdepartementet og Arbeids- og sosialdepartementet vurderer på hvilken måte fylkeskommunenes oppfølgingstjeneste og NAV-kontorene kan styrke samarbeidet om oppfølgingstilbudet, slik at flere ungdommer deltar i tiltak som inneholder både arbeidspraksis og læreplanmål
- at Kunnskapsdepartementet og Arbeids- og sosialdepartementet stimulerer til at fylkeskommunenes oppfølgingstjeneste og NAV-kontorene forsterker sitt samarbeid med ulike kommunale/ fylkeskommunale instanser og helsevesenet for å sikre en helhetlig oppfølging av ungdommene. I tillegg må det være avklart hvem som har koordineringsansvaret i oppfølgingen av den enkelte ungdom
- at Kunnskapsdepartementet tar initiativ til å forberede fylkeskommunenes rapportering om kvaliteten på oppfølgingen av ungdom som har avbrutt videregående opplæring

Ungdommer i tiltak skoleåret 2014–2015, fordelt etter fylkeskommune, tall i prosent, n = 15 801

■ NAV-tiltak
■ Kombinasjonstiltak
■ Fylkeskommunalt tiltak

